

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119212836
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119212836.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobkýň 1) K. N., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, posledne bytom F., F. XX, 2) M. L., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., F. XX a 3) W. M., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., F. XX, všetkých zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária BABIN, PETKO & partners, s.r.o., so sídlom v Prešove, Hlavná 29, IČO: 47 253 177, proti žalovanému: R. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., Z. XX, právne zastúpenému spoločnosťou Studio Legale, s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 811 874, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkýň v 2. a 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/32/2019-162 zo dňa 11.03.2020 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 11C/32/2019-244 zo dňa 10.03.2021, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom, okrem výroku o zastavení konania o žalobe žalobkyne v 1. rade.

Priznáva žalovanému voči žalobkyniam v 2. a v 3. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

- Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Zastavuje konanie o žalobe žalobkyne v 1.rade
II. Žalobu zamietá.
III. Žalovaný má voči žalobkyniam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyne sa žalobou z 08.08.2019 domáhali určenia vlastníckeho práva s tým, že po tom ako žalobkyňa v 1. rade po podaní žaloby XX.XX.XXXX zomrela, domáhali sa žalobkyne v 2. a 3. rade určenia, že do dedičstva po nebohej K. N. rod. M., zomretej XX.XX.XXXX patrí podiel 1 k parcelám N. XXXX/X - záhrade o výmere 278m², parcele N. XXXX/X - zastavanej ploche o výmere 24 m² a parcele N. XXXX/XX - zastavanej ploche o výmere 256 m², znázornených na geometrickom pláne č. XX/XXXX zo dňa 09.08.2019 geodeta C.. Z. X. a žiadali tiež určiť, že do dedičstva po nebohom R. N. zomretom XX.XX.XXXX patrí taktiež podiel 1 k tým istým parcelám. Žaloba bola odôvodnená tým, že rodičia žalobkýň v 2. a 3. rade (R. N. a žalobkyňa v 1. rade) uzavreli 14.03.1973 písomnú kúpnu zmluvu s U. a R. L. k časti mpč. XXXX/a zo zápisnice XXXX k.ú. F. označenej parcelou EN XXXX o výmere 297m², číslo evidenčného listu XXX. K žalobe bol pripojený aj dotazník na registráciu zmluvy, podľa ktorého MsNV Sabinov nemal voči prevodu žiadne výhrady. Dňa 05.09.1973 rada MsNV odboru výstavby v Sabinove rozhodla o prípustnosti stavby garáže na parcele XXXX, ktorá v čase podania žaloby bola vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1. rade. Žalobkyne v žalobe uviedli, že ich právni predchodcovia užívali kúpený pozemok v súlade s tým, ako im ho predávajúci v prírode odovzdali, zveľaďovali ho, oplotili a postavili garáž. Po celý čas ho užívali nerušene ako vlastníci.

O tom, že ako vlastník nehnuteľnosti boli zapísané Východoslovenské tehelne n.p. sa dozvedeli až potom, keď K. N. chcela predmetné nehnuteľnosti darovať svojim dcéram, neuviedli však kedy. Mali za to, že vlastnícke právo k predmetným parcelám otec žalobkyní v 2. a 3. rade a žalobkyňa v 1. rade vydržali, titulom pre dobromyseľnosť ich držby bola kúpna zmluva z roku 1973. Vlastníctvo podľa nich nadobudli vydržaním najneskôr k 01.01.1992. V žalobe poukázali na to, že kúpna zmluva, ktorou sporné nehnuteľnosti boli prevedené na právnych predchodcov žalovaného je absolútne neplatný právny úkon keďže prevádzajúci nebol ich vlastníkom. Naliehavosť právneho záujmu na určovacej žalobe odôvodnili potrebou zosúladenia právneho stavu so skutočným stavom.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Sporné parcely nadobudol na základe kúpnych zmlúv z 05.04. a 20.05.2019. Poukázal na to, že z kúpnej zmluvy, na ktorú sa žalobkyne odvolávajú nie je zrejmé, aký pozemok sa nadobúda a práve kvôli tejto nejasnosti nebola zmluva registrovaná na štátnom notárstve, čo bolo nevyhnutné podľa vtedajšej právnej úpravy pre nadobudnutie vlastníctva. Podľa žalovaného z kúpnej zmluvy tiež vyplýva, že existoval nevyriešený problém s tehelnami ohľadne prevádzaného pozemku, čo vyplýva z textu zmluvy, podľa ktorého odpredávateľa dávajú súhlas tomu, aby si kupujúci usporiadali aj vlastnícke vzťahy k prevádzanej nehnuteľnosti. Poukázal na to, že parcela C KN XXXX/XX ani nebola uvedená v kúpnej zmluve. K tejto parcele chýbala dobrá viera. To, že tehelne pozemok neužívali neznamená, že zaniklo ich vlastnícke právo.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že dňa 14.03.1973 bola uzavretá a jej účastníkmi podpísaná písomná kúpna zmluva medzi predávajúcimi U. a R. L. a kupujúcimi R. a K. N.. V bode 1 zmluvy bolo uvedené, že predávajúci odpredávajú časť nehnuteľnosti zapísanej v protokole č. XXXX k mpč. XXXX/a pod V b, ale len časť, ktorá zostala po odobratí plochy pre tehelne a ktorá je podľa EN označená parcelou č. XXXX o výmere 297m² ako neplodná plocha, č.ev. listu XXX za kúpnu cenu 500 Kčs. V bode 2 zmluvy je uvedené, že kupujúci kupujú nehnuteľnosť opísanú v bode 1 tak, ako im ju predávajúci v prírode odovzdali. V bode 4 bolo dohodnuté, že všetky dávky a poplatky vyplývajúce z tejto zmluvy budú znášať kupujúci. V bode 5 je obsiahnutý súhlas predávajúcich k tomu, aby si kupujúci usporiadali aj vlastnícke vzťahy k prevádzanej nehnuteľnosti podľa skutočného odovzdania v prírode. Pre registráciu tejto zmluvy bol vyplnený aj dotazník a čestné vyhlásenie. Podľa žalobkyní k registrácii nedošlo pre finančné dôvody keďže za registráciu bolo potrebné zaplatiť poplatok. V roku 1973 mala byť podľa vyjadrenia žalobkyní postavená na parcele C KN XXXX/X garáž so súpisným č. XXX. Na Liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. F. je zapísaná parcela C KN XXXX/XX o výmere 258 m², vo výlučnom vlastníctve žalovaného. A vo výlučnom vlastníctve žalovaného je zapísaná aj parcela E KN č. XXXX - orná pôda o výmere 311 m². Žalobkyne v 2. a 3. rade tvrdili, že po celý čas od kúpy pozemkov si nikto žiadne vlastnícke nároky na pozemky nerobil. Dane za tieto pozemky však nikdy neplatili.

Posudzujúc zistený skutkový stav mal súd prvej inštancie za to, že k vydržaniu vlastníckeho práva k sporným pozemkom nedošlo, nakoľko u právnych predchodcov žalobkyní neexistovala oprávnená držba. V čase uzavretia kúpnej zmluvy spôsob nadobudnutia vlastníctva pri kúpe bol upravený tak, že k zmluve o prevode nehnuteľností bola potrebná aj registrácia štátnym notárstvom. Vlastníctvo prechádzalo registráciou zmluvy. Ak právni predchodcovia žalobkyní sa ujali držby pozemku XXXX na základe kúpnej zmluvy, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom hoci zákon takúto registráciu vyžadoval, nemohli byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že sú vlastníckmi, aj keď subjektívne mohli byť o svojom vlastníctve presvedčení. To, že kupujúci nemohli byť dobromyseľní že im predmet kúpy patrí je zrejmé aj z bodu 5 kúpnej zmluvy, keď samotní predávajúci v zmluve dali súhlas na usporiadanie vlastníctva k prevádzanej nehnuteľnosti. Právni predchodcovia žalobkyní si preto museli byť vedomí toho, že je nejaký problém so zápisom vlastníctva, a že je potrebné toto vlastníctvo vysporiadať. Tvrdenia o dôvode, pre ktorý registrácia zmluvy nebola zrealizovaná, t.j. pre finančné problémy, mal súd prvej inštancie za irelevantné konštatujúc, že aj táto skutočnosť nabúrava tvrdenia žalobkyní o dobromyseľnosti pri nadobúdaní pozemku. Súď uviedol, že vo vzťahu k parcele N., ktorá ani nebola predmetom kúpnej zmluvy jednoznačne chýbala dobrá viera kupujúcich, a to aj v prípade ak by bolo preukázané tvrdenie žalobkyní, že predávajúci im v prírode ukázali ako predmet prevodu aj tento pozemok. Ten má totiž takmer takú výmeru ako pozemok uvedený v zmluve, a už táto skutočnosť jednoznačne vylučuje dobromyseľnosť kupujúcich. Pre nepreukázanie predpokladov pre vydržanie vlastníctva preto žalobu zamietol.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 3.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc z pomeru úspechu k neúspechu vo veci.

Doplniacim rozsudkom súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie, ktoré nariadil uznesením č.k. 11C/32/2019-73 z 03.09.2019, s odkazom na § 335 ods. 1 CSP, keďže žalobu zamietol.

2. Proti rozsudku ako aj proti doplniaciemu rozsudku podali odvolanie žalobkyne v 2. a 3. rade. Odvolanie proti rozsudku, jeho výrokom II. a III. odôvodnili existenciou odvolacích dôvodov vymedzených v ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), e), g), f), h) Civilného sporového poriadku. Podľa žalobkýň sa súd prvej inštancie dopustil viacerých pochybení. V prejednávanej veci išlo o klasické vydržanie v zmysle podmienok, ktoré musí spĺňať nadobúdateľ, teda dobromyseľnosť, nepretržitá držba, ako aj ničím a nikým nerušené užívanie. Existencia týchto predpokladov pre vydržanie bola nimi preukázaná. Podľa žalobkýň sa súd prvej inštancie nevysporiadal so zistením, že predávajúci z kúpnej zmluvy z roku 1973 boli výlučnými vlastníkami aj k časti parcely označenej v žalobnom návrhu podľa geometrického plánu ako parcela XXXX/XX, podľa výpisu z pozemnoknižnej vložky XXXX mpč. XXXX, ktorú nadobudli predávajúci manželia L. v celosti 17.06.1948. To znamená, že predávajúci v čase uzatvárania kúpnej zmluvy boli vlastníkami celej predávanej nehnuteľnosti. Keďže žalobkyniam nebolo doručené vyjadrenie (duplika žalovaného), nemohli riadne reagovať na tam uvádzané skutočnosti, o ktoré opieral svoju obranu žalovaný, nie je teda vylúčené, že v rámci návrhu dôkazov mohli využiť ďalšie dôkazy, napríklad znalecké dokazovanie. História pozemku, ktorý je predmetom konania vo vzťahu k reálnemu oploteniu, užívaniu a nemennosti týchto hraníc je zrejma z predložených ortofotomáp z roku 1959 - 1977, a takto žalobkyne dokumentovali, že ich právni predchodcovia mali nehnuteľnosť v držbe v hraniciach, ktoré sa doteraz nezmenili. Tieto letecké snímky svedčia o tom, že predmetný pozemok sa nachádzal už v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy stále mimo areálu Východoslovenských tehelní, štátny podnik Sabinov, právneho predchodcu žalovaného. Žalobkyne poukázali na to, že tvrdenia žalovaného ohľadne bodu 5 kúpnej zmluvy sú hypotetické, pretože predávajúci a kupujúci vychádzali zrejme zo skutočnosti, že predmetom predaja bola parcela C KN XXXX/X - záhrada o výmere 278 m², uvedená v zmluve, ako aj parcela C KN XXXX/XX - zastavaná plocha o výmere 256 m², znázornené na geometrickom pláne č. XXX/XXXX. Obidve parcely boli vytvorené z pôvodnej mpč. XXXX vedenej v pozemnoknižnej vložke XXXX, katastrálne územie F., ktorá bola vo výlučnom vlastníctve manželov L., teda predávajúcich, a nikdy nebola táto parcela predmetom výkupu prípadne vyvlastnenia. Podľa žalobkýň k parcele XXXX/XX, ktorá nebola uvedená v zmluve sa podľa ich názoru súd mal zaoberať preukázaním titulu nadobudnutia vydržaním aj podľa výkladu bodu 5 kúpnej zmluvy. Keďže sa žalobkyne ani nemohli vyjadriť k duplike žalovaného, nemohli využiť právo reagovať na tam uvádzané skutočnosti aj k parcele W. č. XXXX/XX, ktorá nemala byť uvedená v kúpnej zmluve z roku 1973. Neobstojí argumentácia, že pri bežnej opatrnosti sa nemohli kupujúci domnievať, že vlastníci parcely mpč. XXXX im odpredávajú parcelu mpč. XXXX, ako aj časť parcely z mpč. vo výmere XXX m², zameranej geometrickým plánom. Parcela XXXX/XX tvorila s parcelou XXXX ucelenú riadne oplotenú plochu. Aj v prípade ak by sa ukázali dôvody zamietnutia žaloby súdom z titulu neregistrovania kúpnej zmluvy vo vzťahu k parcele XXXX/X, majú za to, že parcela uvedená v žalobe, W. č. XXXX/XX, mala byť posúdená samostatne podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobkýň pokiaľ by sa súd zaoberal dôslednou identifikáciou predmetných častí pozemkov uplatňovaných žalobkyňami určovacou žalobou z titulu vydržania, bolo by preukázané, že kúpna zmluva, od ktorej odvodzujú svoj nárok žalobkyne, je len titulom pre splnenie podmienok vydržania. Kúpna zmluva je nie len neučinná, ale aj neplatná v celom rozsahu, pretože aj keď vlastními boli reálne na mieste samom, teda fyzickým prevzatím oploteného pozemku účastníkmi uvedení v kúpnej zmluve, tam uvedené údaje ohľadne predmetu kúpy neboli identifikované. Teda nebolo by možné takúto zmluvu zaregistrovať. Napriek tejto skutočnosti nič nebránilo splniť podmienky titulom vydržania uvedených parciel, keďže predmetné parcely boli odovzdané predávajúcimi a prebraté kupujúcimi v rozsahu, ako boli užívané predávajúcimi, takto kupujúci, právni predchodcovia žalobcov, odvodzovali dobromyseľnosť, titul nadobudnutia a splnenie minimálnej 10-ročnej vydržacej lehoty. Tvrdenie žalovaného, že predmet kúpy poznal, domnieval sa, že oplotenie je súčasťou pozemku za situácie, že na pozemku sa nachádza stavba so súpisným číslom, ktorú nekupoval neobstojí a nesvedčí o primeranej opatrnosti kupujúceho. Nehnuteľnosť od roku 2018 zmenila viacerých vlastníkov, čo u žalobkýň vyvoláva istú pochybnosť o dobrej viere žalovaného a jeho právnych predchodcov. Žalobkyne uviedli, že ich rodičia platili riadne dane. Súd prvej inštancie podľa nich okolnosti konkrétnej veci posúdil príliš formálne, aj keď cez ustálenú judikatúru. Žalobkyne preto žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania proti doplniaciemu rozsudku uviedli, že trvajú na tom, aby nariadené neodkladné opatrenie trvalo až do právoplatného skončenia veci vedenej na súde prvej inštancie, keďže od jeho vydania sa vo veci samej a v dôvodoch uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nič nezmenilo, a neuplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkýň uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie a jeho podrobným a dôkladným odôvodnením. Ani jeden odvolací dôvod citovaný žalobkyňami v odvolaní proti rozsudku nie je naplnený a dôvodný. Pokiaľ žalobkyne namietajú, že vo vzťahu k nim bolo porušené právo na spravodlivý proces, žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s tým prečo nevykonal dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých zo strany žalobkýň, pretože svedkovia sa mali vyjadriť iba k okolnostiam, ktoré neboli medzi stranami sporu sporné, a výsluch likvidátora Východoslovenských tehelní, š.p., bol navrhnutý až na pojednávaní čo je v rozpore so zásadou sudcovskej koncentrácie. Podľa žalovaného z kúpnej zmluvy, na ktorú sa žalobkyne odvolávajú nie je zrejmé, či sa nadobúda pozemok E KN č. XXXX o výmere 297 m² č. evidenčného listu XXX, alebo je to práve ten pozemok, ktorý bol „odobratý“ pre tehelňu. Práve kvôli tejto nejasnosti nebola pravdepodobne predmetná kúpna zmluva registrovaná štátnym notárstvom. Pokiaľ v bode 5 kúpnej zmluvy predávajúci splnomocnili kupujúcich na usporiadanie vlastníckych vzťahov k prevádzanej nehnuteľnosti podľa jej skutočného odovzdania v prírode, môže to znamenať to, že oplotený pozemok má väčšiu výmeru ako predávaný pozemok, alebo aj to, že registráciu zmluvy majú vykonať práve kupujúci, čo podporuje bod 4 kúpnej zmluvy, že všetky dávky a poplatky vyplývajúce z tejto zmluvy budú znášať kupujúci. Práve toto ustanovenie kúpnej zmluvy poukazuje na to, že kupujúci boli povinní kúpnu zmluvu registrovať, ale nikdy tak neurobili, pričom nie je zrejmalá príčina. Súdy však judikovali, že len výnimočne sa môže dobrá viera zakladať na ospravedlniteľnom právnom omyle. V danom prípade je nutné prezumovať, že rodičia žalobkýň vedeli, že kúpna zmluva má byť registrovaná na štátnom notárstve (pri zachovaní obvyklej opatrnosti), ale túto povinnosť si nespĺnili. Z toho vyplýva, že príčinou neregistrovania zmluvy kupujúcimi je práve právny omyl, ktorý však nie je ospravedlniteľný. Kupujúci nespĺnili povinnosť, ktorá im vyplývala z kúpnej zmluvy, a na ktorú boli dokonca splnomocnení predávajúcimi. Ak by žalobkyne tvrdili, že registráciu považovali za nepodstatnú tak nemôže ísť o dobrú vieru kupujúcich, že sú vlastníckmi nehnuteľnosťmi, pretože z vtedy platných právnych predpisov vyplýva, že vlastníctvo nehnuteľností sa nadobúda až registráciou na štátnom notárstve. Táto skutočnosť bola verejne známa a povinnosť registrácie im vyplývala zo zmluvy. Z toho titulu nemohla byť držba právnych predchodcov žalobkýň oprávnená keďže nekonali v dobrej viere. Dobrá viera môže nastať iba pri ospravedlniteľnom omyle. Žalovaný poukázal aj na dedičské konanie po poručiteľovi N., kde do dedičstva bola zahrnutá iba garáž postavená na pozemku W. o výmere 297 m² z Evidenčného listu XXX, žalovanému nie je zrejmé, prečo už v tomto dedičskom konaní nebol do dedičskej podstaty zahrnutý aj pozemok E KN č. XXXX o výmere 297 m². Nečinnosť dedičov, teda žalobkýň len podporuje názor žalovaného, že v skutočnosti ani nie je jasné, ktoré nehnuteľnosti boli predmetom predaja a z toho dôvodu ani neboli registrované štátnym notárstvom. Zo zmluvy zo 14.03.1973 tiež evidentne vyplýva, že existoval nevyriešený problém s tehelnami ohľadom buď výmery alebo polohy pozemku. Práve na základe bodu 5 žalovaný upodozrieva kupujúcich manželov N., že pri vydržaní nemohli byť v dobrej viere, že im nejaký pozemok patrí, pretože už v kúpnej zmluve boli upozornení na nezrovnalosti a dostali plnú moc od predávajúcich tieto nezrovnalosti vyriešiť vo svoj prospech. Čo sa týka pozemku C KN č. XXXX/XX, nie je žalovanému zrejmé, ako mohli manželka N. byť vlastníckmi tohto pozemku, keď o ňom nie je zmienka ani len v kúpnej zmluve z roku 1973. Tento pozemok nemohli podľa žalovaného vydržať pretože im chýbala dobrá viera. Skutočnosť, že tehelňa pozemok neužívala neznamena, že jej vlastnícke právo zaniklo. Podľa žalovaného si manželka N. v rozpore s kúpnu zmluvou podľa seba ohradila pozemok voľne podľa oka s tým, že neskôr si vlastnícke vzťahy vyriešia s tehelnou, k čomu však nikdy nedošlo. Žalovaný poukázal vo vzťahu k tvrdeniu žalobkýň o nesprávnej interpretácii vyjadrenia žalobkyne v 2. rade k plateniu daní, že žalobkyňa povedala, že dane platili len za garáž, čím potvrdila, že dane riadne neplatili. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobkyne vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k ich odvolaniu uviedli, že zotrvávajú na dôvodoch, pre ktoré bolo podané odvolanie. Identifikácia predmetu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobkýň pozostávala z dvoch samostatných parciel, ktoré spolu tvoria v prírode reálne oplotený celok. Túto skutočnosť súd vôbec nebral do úvahy. Tieto dve parcely mal vyhodnocovať z pohľadu rozdielneho právneho posúdenia ako aj užívacieho práva a následného splnenia podmienky vydržania. Pokiaľ by sa súd chcel vysporiadať s preukázaním vlastníctva žalovaného a vlastníctva tehelne, od ktorého tento odvodzuje svoje vlastníctvo, mal vykonať dokazovanie, identifikáciu. Znalecký posudok by bol preukázal, že parcely podľa Geometrického plánu č. 17/2019 C.. X. nemohli byť nikdy v minulosti vo vlastníctve tehelne. O tejto skutočnosti svedčí aj výpis z registra obnovenej evidencie pozemkov, katastrálne územie Sabinov, kde k parcele č. XXXX, vlastníck Východoslovenské tehelne, n.p., M., je uvedený titul

nadobudnutia doklad č. d.XXXX/XXXX pod B2. Uvedená parcela XXXX je novovytvorená parcela z pôvodnej mpč. P. XXXX, ktorá sa však reálne v prírode nachádza na inej časti katastrálneho územia F.. Pokiaľ ide o titul nadobudnutia č. - d d.XXXX/XXXX pod B2 je na výpise z P. XXXX, k.ú. F. pôvodná parcela XXXX - roľa o výmere 13 531 m2, ide iba o zmenu názvu z Dukelských tehelní, národný podnik v Prešove na Východoslovenské tehelne, národný podnik so sídlom v Košiciach, a tento dôvod nemohol byť podkladom pre zápis vlastníckeho práva v prospech tehelní pri spracovaní ROEP. Žalobkyne sa preto domnievajú, že ich odvolanie je plne opodstatnené. K písomnosti priložili výpis z pozemkníhnej vložky č. XXXX, katastrálne územie F., výpis z registra obnovej evidencie pozemkov v katastrálnom území F. s identifikáciou pozemkov.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkýň voči dopĺňaciemu rozsudku uviedol, že žalobkyne v odvolaní voči dopĺňaciemu rozsudku nešpecifikovali odvolacie dôvody, pre ktoré napádajú dopĺňací rozsudok. Aj keď v závere odvolania uviedli, že žiadajú odvolací súd o zrušenie dopĺňacieho rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP, odvolací súd však nie je povinný hľadať v paragrafovom znení odvolacie dôvody, a najmä nie vtedy, ak sú žalobkyne zastúpené advokátom. Neuvedenie odvolacích dôvodov sa považuje za neodstrániteľnú vadu v tom zmysle, že súd účastníka konania na jej opravu nevyzýva. Žalovaný poukázal na to, že ust. § 335 ods. 1 CSP nedáva súdu na výber a tento je pri zamietavom rozhodnutí vždy povinný zrušiť aj uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia. Žalobkyne však opomenuli, že ani v tejto fáze konania nejde o právoplatné rozhodnutie vo veci samej, ale v konaní bude rozhodovať ešte odvolací súd. Žalovaný mal za to, že odvolanie žalobkýň voči dopĺňaciemu rozsudku je potrebné odmietnuť.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými osobami (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúcich CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania, ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený rozsudok ani dopĺňací rozsudok preskúmať z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 19.10.2021 (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru o tom, že odvolanie voči rozsudku ani voči dopĺňaciemu rozsudku dôvodným nebolo.

7. Odvolacia argumentácia žalobkýň vo vzťahu k dôvodom zamietnutia žaloby bola formálne založená na tvrdení existencie odvolacích dôvodov tak ako ich upravuje § 365 ods. 1 písm. a), b), e), g), f), h) Civilného sporového poriadku, obsahovo na existencii tých, ktoré sú upravené v § 365 ods. 1 písm. b), e), g), f), h) Civilného sporového poriadku nakoľko neexistencia procesných podmienok konania súdu (právomoc, príslušnosť súdu, prekážka začatého konania, prekážka rozhodutej veci, procesnej subjektivity), reálne namietaná ani nebola.

Odvolací súd preto posúdil len relevantnosť vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení jeho rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Po oboznámení sa s obsahom spisu, t.j. listinami zaznamenávacími v konaní zrealizované úkony súdu, vykonanými dôkazmi a z nich, na ich základe zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením, má odvolací súd za to, že procesný postup súdu nevykazuje vady, existencia ktorých by mohla zodpovedať tvrdeniu žalobkýň o porušení ich práva na spravodlivý proces, okrem iného aj nevykonaním nimi navrhnutých dôkazov. Súd prvej inštancie z dokazovania riadne zistil skutkový stav rozhodujúci pre posúdenie veci. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmý vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym záverom, ku ktorému dospel. Súd prvej inštancie dal jasné, zrozumiteľné, dostatočne konkrétne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré žalobu zamietol. Postup súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o tom, vykonanie ktorých z navrhnutých dôkazov je pre pochopenie významných okolností a súvislostí v prejednávanej veci podstatné zodpovedá racionalite, ktorá má byť vedeniu konania a postupu súdu vlastná.

Na správnych záveroch, ku ktorým súd prvej inštancie dospel, sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP), a preto k odvolacím dôvodom žalobkyní len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva:

9. Žalobkyne, právne zastúpené, podali na súd žalobu domáhajúc sa toho, aby súd určil, že do dedičstva po ich právnych predchodcoch vlastnícky patria nehnuteľnosti špecifikované v petite žalobného návrhu v znení jeho zmeny pripustenej súdom, pričom právnym dôvodom, ktorý mal byť dôvodom určenia vlastníctva malo byť vydržanie ako dôsledok nerušeného dlhodobého užívania nehnuteľností ich právnymi predchodcami od 14.03.1973, keď uzavreli kúpnu zmluvu a na základe nej sa začali o nehnuteľnosť tak, ako ju predávajúci odovzdali, starať, zveľaďovať a oplotili ju. V žalobe tiež uviedli, že „predchádzajúci vlastník“, Východoslovenské tehelne, š.p., predmetnú časť sporných nehnuteľností neužíval, žalovaný, aktuálne zapísaný ako vlastník, mal vynaložiť náležitú starostlivosť, v čase prevodu preveriť právny dôvod nadobudnutia vlastníctva predávajúceho. Zmluva, na základe ktorej nehnuteľnosti nadobudol je absolútne neplatným právnym úkonom.

Bolo na žalobkyniach k takto definovanému súhrnu skutkových tvrdení, ktoré mali viesť k následku, ktorého sa žalobou domáhali, predložiť alebo označiť také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázalo vlastnícke právo ich právnych predchodcov k sporným nehnuteľnostiam na základe vydržania.

10. Vydržanie je inštitútom založeným na dlhodobom vykonávaní obsahu práva v dobrej viere a predpoklade, že toto dlhodobo vykonávané právo existuje. V prípade držby veci sa vykonáva obsah vlastníckeho práva a držba veci je držbou tohto práva.

11. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

12. Z prvej vety citovaného zákonného ustanovenia, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že kritériom rozlíšenia medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je dobrá viery držiteľa, ktorá sa posudzuje objektívne, čo vyplýva z formulácie „so zreteľom na všetky okolnosti“, nie subjektívne v zmysle vlastného presvedčenia držiteľa o tom, že mu vec alebo právo patrí, v tomto zmysle subjektívna predstava držiteľa nerozhoduje.

13. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé (Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesenie z 28.10.2020, sp.zn. 6Cdo/169/2020).

Dobrá viera musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú je možné s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať od každého subjektu práva, mal alebo mohol mať pochybnosti, že plocha (výmery) držaných pozemkov zodpovedá ploche uvedenej v kúpnej zmluve. Ak bolo v kúpnej zmluve presne uvedené čo je predmetom kúpy (pozemky boli špecifikované podľa parcelných čísel a v znaleckom posudku boli uvedené aj ich presné výmery) mohli držiteľia pri zachovaní náležitej opatrnosti zistiť, že užívajú pozemok vo väčšej výmere. Nič na tom nemení skutočnosť, že držiteľia boli snáď subjektívne presvedčení, že pozemok im patrí; k tomu, aby boli splnené podmienky oprávnenej držby je potrebné, aby boli v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam (Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 22Cdo1848/98 z 09.03.2000).

14. Vychádzajúc z názorov autorít uvedených v predchádzajúcom bode, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, je možné posúdiť aj relevantnosť argumentácie žalobkyní tvrdiacich, že v prejednávanej veci uniesli bremeno tvrdenia a bremeno dôkazné o tom, že ich právní predchodcovia sporné nehnuteľnosti vydržali.

Dobrá viera sa pritom nedokazuje, keďže ide o vnútorné presvedčenie danej osoby, súčasne však platí, že rozhodujúce je to, že tvrdená dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi externými skutočnosťami, ktorými sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok.

Povinnosť tvrdenia a preukázania okolností, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním (Najvyšší súd Českej republiky z 31.03.1998 sp.zn. 3Cdon/395/96).

15. Odvolací súd má za správny názor súdu prvej inštancie o tom, že existencia okolností svedčiacich o existencii dobrej viery právnych predchodcov žalobkyní pri nadobudnutí sporných pozemkov nebola

preukázaná, logike a správnosti úsudku v tomto zmysle zodpovedá už hodnotenie samotného obsahu kúpnej zmluvy a následná absencia realizácie tých úkonov, ktoré zákon v danom čase vyžadoval.

Ak predávajúci (bod 5. kúpnej zmluvy zo 14.03.1973) v zmluve výslovne „súhlasil“ aj s usporiadaním vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti, ktorá mala byť predmetom kúpy, ak právni predchodcovia žalobkyní nerealizovali úkony, na základe ktorých by došlo k registrácii zmluvy štátnym notárstvom, ak za nehnuteľnosti neplatili daň, ak si až následne takto získané nehnuteľnosti, ako v žalobe uviedli, oplotili, to všetko v súhrne nenasvedčuje tomu, že so zreteľom ku všetkým objektívnym okolnostiam boli v dobrej viere, že do vlastníctva nadobudli sporné nehnuteľnosti. Okolnosťou osobitne spochybňujúcu tvrdenú dobrú vieru je v tomto smere rozsah, výmera sporných pozemkov. Ak je v kúpnej zmluve prevádzaná nehnuteľnosť opísaná len ako jej časť v rozsahu 297 m², javí sa ako nepravdepodobné, že by právni predchodcovia boli v dobrej viere, že sú vlastníckymi nehnuteľnosťami spolu v takmer dvojnásobnej výmere.

16. Objektívne presvedčenie o nadobudnutí držanej veci poctivým spôsobom v súlade s dobrými mravmi je pritom aj nosnou myšlienkou Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 484/2015 zo 14.11.2018, na ktorý žalobkyne poukazovali a je zrejmé, že posúdenie toho, kedy ide o presvedčenie objektívne, môže vyplývať len z konkrétnych posudzovaných okolností danej veci bez zovšeobecňovania. Je tiež nepochybné, že je potrebné vychádzať z toho, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú je potrebné s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu vo vzťahu ku každému subjektu práva požadovať, môže byť držiteľ v dobrej viere, že mu nehnuteľnosť patrí alebo mal alebo mohol mať o tom pochybnosti.

V zhode s názorom súdu prvej inštancie má odvolací súd za to, že v prejednávanej veci nemohli nemať právni predchodcovia žalobkyní pochybnosti o tom, či sú alebo nie sú vlastníckymi. Zo zmluvy, ktorú uzavreli, nevyplýva iné ako náznak toho, že pre vlastnícky vzťah k parcele uvedenej v zmluve ako parcela č. XXXX o výmere 297 m² je potrebná ďalšia aktivita, ak uvedenému nevenovali pozornosť, nie je možné konštatovať, že zachovali náležitú opatrnosť, parcela XXXX/XX sa navyše v zmluve vôbec nespomínala.

17. Žalobkyne majú tiež za to, že súd prvej inštancie sa dopustil pochybenia pokiaľ nevykonal nimi navrhnuté dôkazy.

18. Podaním žaloby, ktorá je súborom skutkových tvrdení, sa pôvodná žalobkyňami tvrdená hmotnoprávna skutočnosť transformovala okrem iného na súbor práv a povinností strany sporu, pričom základnou povinnosťou žalobkyní, ak mali byť v spore úspešnými, bola povinnosť spolu so skutkovými tvrdeniami realizovať prostriedky procesného útoku (§ 149 CSP), medzi ktoré patria aj návrhy na vykonanie dôkazov, a tieto prostriedky procesného útoku v zmysle § 153 ods. 1 CSP uplatniť včas, aby bez legitímneho dôvodu nedochádzalo k predložovaniu konania alebo k zásahom do oprávnených záujmov žalovaného.

Povinnosť navrhnuť dôkazy k preukázaniu právne významných skutočností (§ 132 CSP) je pritom spojená s požiadavkou na určitosť dôkazného návrhu v tom zmysle, aby bolo zrejmé k akým tvrdeným skutočnostiam má byť dôkaz vykonaný. V ust. § 185 CSP je zavedený princíp formálnej pravdy, dôraz a kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun na strany sporu.

19. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na pojednávaní, ktoré na prejednanie veci nariadil na deň 11.03.2020 vykonal dokazovanie všetkými listinami, ktoré mu strany sporu predložili do termínu pojednávania, vykonal výsluch žalobkyní v 2. a 3. rade a zamietol návrh žalobkyní na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov k užívaniu sporných pozemkov rodinou žalobkyní, nakoľko, ako z jeho predbežného právneho názoru vyplynulo, tvrdenie žalobkyní o užívaní od roku 1973 mal za nesporné, zamietol návrh na výsluch likvidátora Východoslovenských tehelní š.p. vzhľadom na to, že tento návrh bol podaný až na pojednávaní, čo bolo v rozpore so sudcovskou koncentráciou konania, a ako v rozsudku uviedol, nepovažoval ho navyše ani za účelný. Iné dôkazy žalobkyne do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania nenavrhli.

Ak je oprávnením súdu rozhodnúť, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a ak je jeho povinnosťou v dôvodoch svojho rozhodnutia ozrejmiť prečo niektoré z navrhnutých dôkazov nevykoná, nezodpovedá realite odvolací dôvod o nevykonaní navrhnutých dôkazov. Súd prvej inštancie návrhy na dokazovanie zamietol a v odôvodnení rozsudku uviedol prečo navrhnuté dôkazy nevykoná. Je zrejmé, že závery, ktoré mal za relevantné z tých dôkazov, ktoré boli vykonané, nevykazujú znaky deformovania informácií, ktoré z nich vyplývajú.

Pokiaľ žalobkyne až v odvolacom konaní predložili spolu so svojim vyjadrením k vyjadreniu žalovaného k ich odvolaniu register obnovenej evidencie pozemkov, identifikáciu parciel a výpis z pozemnoknižnej zápisnice argumentujúc, že týmito dôkaznými prostriedkami by bolo možné vysporiadať sa s preukázaním vlastníctva žalovaného a Východoslovenských tehelní národný podnik Košice k sporným nehnuteľnostiam, že by sa preukázalo, že parcely nemohli byť nikdy v minulosti vo vlastníctve tehelní, je potrebné uviesť nielen to, že išlo o listinné dôkazy, o ktorých žalobkyne ani netvrdili, že ich bez vlastnej viny nemohli navrhnúť ako dôkazy do času než bolo súdom ukončené dokazovanie, ale aj to, že predmetom konania nebol spor pôvodných vlastníkov pozemnoknižných parciel s vlastníkom, ktorému svedčí súčasný zápis vlastníckeho práva na liste vlastníctva.

20. Žalobkyne tiež namietali, že v priebehu konania nemohli reagovať na skutočnosti, o ktoré opieral svoju obranu žalovaný, keďže im nebolo doručené vyjadrenie žalovaného (duplika), čím nemá byť vylúčené, že by mohli využiť ďalšie dokazovanie, napríklad znalecké dokazovanie.

21. Zo spisu vyplýva, že písomnosťou z 25.11.2019 žalovaný podal vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne z 31.03.2019 označujúc ho za dupliku, tiež pokyn sudkyne k doručeniu tohto podania právneho zástupcovi žalobkyní spolu s predvolaním na pojednávanie 11.03.2020. Ak predmetné podanie, na ktorom žalovaný zotrval, ako je zaznamenané v zápisnici o pojednávaní, skutočne nedošlo do dispozičnej sféry žalobkyní, je potrebné uviesť, že odvolací súd uvedené nehodnotí ako takú vadu v postupe súdu prvej inštancie, ktorá by mohla signalizovať porušenie práva žalobkyní na spravodlivý proces jednak preto, že obsahovo ide o argumentáciu založenú na zhodných výhradách, ktoré boli uvedené aj vo vyjadrení k žalobe datovanom 20.09.2019, ale aj preto, že nie každé porušenie procesných predpisov je porušením práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti je príliehavý názor vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 148/02) k článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je súčasťou právneho poriadku nielen českého, ale aj slovenského, podľa ktorého „samotné porušenie procesných pravidiel stanovených procesnými právnymi predpismi ešte nemusí samo o sebe znamenať porušenie práva na spravodlivý proces. V prípade subjektívneho práva na súdnu ochranu je totiž potrebné vždy skúmať ako porušenie procesných predpisov ukrátilo jednotlivca v možnosti uplatňovať jednotlivé procesné práva a konať procesné úkony, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre jednotlivca priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej“.

22. Ako už bolo uvedené, bolo na žalobkyniach tvrdiť a preukázať okolnosti, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery ich právnych predchodcov o nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným pozemkom keďže tvrdenie týchto okolností zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním .

Záver o vyvrátiteľnej právnej domnienke oprávnenosti držby bol argumentmi žalovaného preukázaný, súd prvej inštancie na uvedené poukázal, na závery súdu prvej inštancie odvolací súd odkazuje, majúc za to, že odvolacie dôvody žalobkyní danými neboli.

23. Dopĺňacím rozsudkom č.k. 11C/32/2019-244 zo dňa 10.03.2021 súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie, ktoré nariadil po začatí konania uznesením č.k. 11C/32/2019-73 z 03.09.2019. Predmetným uznesením v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/117/2019-125 zo dňa 26.11.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa konania spočívajúceho v nakladaní s parcelami N. - záhrady o výmere 276 m², č. XXXX/X - zastavané plochy o výmere 24 m², vzniknuté z parcely č. XXXX, vedenej na LV č. XXXX, ku. F., zaznačených na geometrickom pláne C.. Z. X. zo dňa 09.08.2019 a parcelou č. XXXX/XX - zastavaná plocha o výmere 258 m² zapísané na LV č. XXXX, k.ú. F., a to najmä scudziť zaťažiť, a brániť vstupu žalobkyne v 1. - 3. rade na tieto parcely a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

24. Žalobkyne proti dopĺňaciemu rozsudku podali odvolanie s tým, že trvajú na tom, aby neodkladné opatrenie trvalo do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej.

Podľa § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamieta, alebo konanie vo veci samej zastavuje.

Vzhľadom na uvedené, keďže žalobkyne boli v konaní neúspešné súd prvej inštancie neodkladné opatrenie doplniacim rozsudkom zrušil, čo je v súlade so zákonnou úpravou. Len tvrdenie žalobkýň o tom, že by neodkladné opatrenie malo trvať naďalej s touto zákonnou úpravou nekorešponduje.

25. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd, majúc za to, že žiadny z odvolacích dôvodov tvrdených žalobkyňami nebol daný, rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, okrem výroku ktorým bolo zastavené konanie o žalobe žalobkyne v 1. rade, ktorý nebol odvolaním napadnutý, potvrdil; správne rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o nároku na náhradu trov konania.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, odvolací súd mu preto voči neúspešným žalobkyňam v 2. a 3. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.